

OPERAATIO MAITO- HAMMAS

Jaana Tolonen

Teksti 2013 © Jaana Tolonen
Kuvitus 2014 © Noora ja Veera Parviainen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-339-049-2

OPERAATIO MAITOHAMMAS

Tämä kertomus on tarkoitettu hampaansa
suosiolla antaneille ja väkisin menettäneille

Seitsemänvuotias poika nimeltään Juuso Puro ajaa kovaa vauhtia polkupyörällään metsätiellä. Harvahampainen suu on leveässä hymyssä vauhdinhurmasta. Puut vilistävät sivuilla ja männynkävyt pomppivat takarenkaan alta ylös ilmaan. Juuso jarruttaa pyöränsä sivuluisussa kaatuneen puunrungon viereen huilatakseen hetken ja kulauttaa kuivaan kurkkuunsa pullon suusta limonadia.

Seisoskellessaan siinä hän näkee puunrungon kyljessä kiemurtelevia kohokuvioita ja miettii kuvion olevan jokseenkin tutunoloinen. Se näyttää hampaanmuotoiselta.

Kuvion vierellä kiiltäväselkäinen kuoriainen viittilöi ilmaan etujaloillaan. Juusoa huvittaa pienen kapellimestarin esitys, ja katsellessaan sen touhuja hän vaistomaisesti hieraisee poskeaan ja sen alla olevaa orastavan kipeää hammastaan.

Alkaa olla jo myöhäinen ilta ja Juuso lähtee polkemaan kotiinpäin. Iltajalan jälkeen poika kömpii omaan sänkyynsä. Hän kuulee huoneessaan itikan ininää. Juuso ottaa käteensä kärpäslätkän ja tarkkailee miltä suunnalta ääni mahtaa tulla, jotta voisi liiskata itikan. Mitään ei kuitenkaan enää kuulu eikä näy lentelevän ilmassa, joten hän pudottaa työttömän kärpäslätkän lattialle sänkynsä viereen.

Peitellessä poikaansa äiti vielä varmistaa kysyen hampaiden pesusta kiiltäviksi. Juuso vastaa valehdellen myöntävästi ja kiepsahtaa yösuikon jälkeen kylkikippuraan peitonmutterille nopeasti nukahtaen.

Keskellä yötä Juuso herää kovaan hammassärkyyn ja hermojuuren viiltävään kipuun. Hän itkee niin tuskaisesti, että herättää koko Puron perheen: äiti Sohvin, isä Jeren ja pikkusisko Nennan. Pojalla tuntuu olevan muutenkin tukala olo, koska hän tuntee ihollaan kutisevia itikan pistoja. Äidillä ei auta aamulla muu kuin varata aika hammaslääkäri Timanttioralle.

Hammaslääkärin tarkastuksessa löydetään Juuson yhdestä hampaasta kaksi suurta reikää. Ne olisi syytä paikata välittömästi, ettei tulehdus leviäisi laajemmalle. Huolestunut hammaslääkäritäti huomauttaa Juusolle hänen hampaidenpesunsa olleen kotona huonoa ja satunnaista. Ystävällinen ja ymmärtäväinen hammaslääkäri ehdottaa: "Nukutetaan kipeä hammas, jolloin sitä on helpompi hoitaa."

Luottavaisena Juuso rentoutuu hammaslääkärin tuolissa ja vaipuu syvään uneen. Hammaslääkäritäti ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Hetken päästä Juuso tuntee jonkun ravistelevan häntä. Hän avaa silmänsä ja näkee sumuisen näkökenttensä keskellä sinisävyisen koppakuoriaisen kasvojensa edessä, samanlaisen kuin edellispäivänä metsässä puun rungon päällä. Juuso huomaa istuvansa korkealla männynoksalla ja olevansa koppakuoriaisen kanssa samaa kokoa.

Koppakuoriainen ravistelee poikaa olkapäästä toistellen samaa kysymystä: "Etkö ymmärtänyt mitä kirjoitin?" Juuso näkee yhä epätarkasti ja yrittää tarkentaa silmiään kysyen:

"Mitä tarkoitat? Kuka olet? En osaa vielä lukea kunnolla."

Koppakuoriainen:

"No, nousepas ylös niin kerron sinulle. Olen ollut huolissani sinusta, koska et ole pessyt hampaitasi. Sinun hampaasi ovat reikäiset ja kamalan likaiset. Haluatko jo noin nuorella iällä tekohampaat?"

Viimein Juuso herää kunnolla ja nousee ylös rivakasti:
"Mitä ihmettä? Kuka olet?"

Koppakuoriainen:

"Nimeni on Kaarina Kaarnakuoriainen ja asun männyssä. Ammatiltani olen kirjapainaja, kuvioin männynrunkoon kohokuvioita, ja kun työ on tehty muutan taas seuraavaan puuhun. Haluaisin kertoa ja näyttää sinulle tosi tarinan siitä, mitä salaista tapahtuu metsässä ja muutenkin luonnossa.

Niistä selviää maitohammasoperaation suuri ja kirjava kiertokulku metsäneläinten elämässä. Haluan auttaa sinua ymmärtämään hampaiden puhtaanapidon tärkeyden.

Olet varmaan joskus ihaillut haltioituneena lumihankien hohdetta, aamukastepisaroiden kimmellystä ja veden pinnan välkettä? Oletko koskaan miettinyt mistä se mahtaa johtua? Tai sitä mihin sinun maitohampaasi on kadonnut? Olen seurannut eräiden tuttavieni touhuja lähietäisyydeltä koko elämäni. Näiden tuttavieni nimet ovat Ferryetat ja Geonogit. Menemme kyläilemään heidän luokseen. Sitten tiedät vastauksen kaikkiin kysymyksiisi."

Juuso ei ehtinyt sanoa vielä mitään, koska juuri sillä samalla hetkellä harakka lensi samaiselle puunoksalle. Sen selästä hyppi alas useita oudon näköisiä olioita. Kaarina työnsi Juuson lehden alle piiloon ja käveli itse otuksien luokse. Juuso ei kuullut mitä he puhuivat, mutta ymmärsi heidän eleistään, ettei se ollut ystävällistä. Hetkessä Kaarina oli kadonnut ja harakka kyytiläisineen poissa.

Samaan aikaan ylempänä ilmassa Ferryyta-kuningas August lenteli huoletonna keskikesäpäivän kuumuudessa, aurinko porotti ja linnut visersivät aarioita. Hän antoi tuulen kuljettaa itseään kohti mäntymetsän puiden latvoja, neulasten tuoksun ympäröimänä. Tuoksukupla puhkesi kun hän kuuli alhaalta tuohtunutta puuskuttamista. Ihmetellen kuulemaansa hän laskeutui alas ruohikolle ja tapasi vanhan tuttunsa Kaarina Kaarnakuoriaisen ravistelemassa maantomuja siivistään.

August: "Hei Kaarina! Miksi olet noin pistoksissasi?"

Kaarina: "Hei! Ai, miksi olen näin vihainen? No, sitä saisit kysyä Geonogeilta. He ovat tämän harmin takana."

August: "Tule, lennetään ylös. Saat kertoa mitä on tapahtunut."

He nousevat ylemmäs Kaarinan kotioksalle. Piilossa ollut Juusokin uskaltautui tulla jo esiin lehden alta. Kaarina esitteli Augustin Juusolle.

Esittelyn jälkeen Kaarina alkoi kertoa tapahtunutta:

"Ryökäleet! Lauma Geonogeja tuli harakan kyydissä ilkkumaan ja pilkkaamaan tekemiäni männynrungon kohokuvioita. Kauheata räähkäporukkaa. Sylkivät ympäriinsä ja yrittivät vahingoittaa minua syövyttävällä räkäsyljellään. Yhtäkkiä koko sakki oli kimpussani ja nakkasi minut oksalta alas maahan. Kaikki tapahtui niin nopeasti etten ehtinyt päästä lentoon, vaan putosin selkä edellä maahan. En ole kuin kissa joka kääntyy lennon aikana ympäri."

Kuningas huokaisi voimattomana: "Geonogit tekevät kaikkien olon täällä metsässä välillä mahdottomaksi. Miten me saisimme ne kuriin? Olipa onni ettei sinulle sattunut pahemmin."

Kaarina: "Onneksi minulla on tämä panssarikuori niin en loukkaantunut."

August: "Miten mahtava sinertävän kiiltävä kuori sinulla onkaan. Olen aina ihaillut sitä."

August pohti miettiäänä puoliääneen millä konstilla Geonogit saataisiin kuriin. Hän huomasi Kaarinan kuoren olevan lujaa tekoa, edes naarmuja siinä ei näyttänyt olevan. Toisin kuin pienillä hentoisilla hyönteisillä, joiden siivet sulavat muodottomiksi Geonogien sylkiessä päälle. Heille August halusi tarjota suojaa. Olisiko Kaarinan panssarisuojakuorista apua syövyttävää limaa vastaan? Geonogeilla kun tuntui olevan tätä liiallista syljeneritystä jatkuvasti.

August: "Kuule, olisiko mahdollista saada näitä kuoria metsän pienille ystävillemme suojaksi Geonogeja vastaan? Itsekin haluaisin sellaiset. Näyttäisin niissä upealta. Tiedätkö mistä tuollaiset saisivat?"

Kaarina: "Saat minulta yhdet. Olen kasvattanut näitä useammat varastoon, varmuuden vuoksi. Työssäni saattaa nimittäin tulla näihin kolhuja. Vahaan sen pinnan kestäväksi ja kiiltäväksi koivusta saatavalla viileän raikkaalla kumitahnalla. Ole hyvä Juuso, sinulle myös tässä yksi suojakuori, varmuuden vuoksi."

Juuso ottaa Kaarinalta kuoren vastaan katsellen hieman kummeksuen sitä ja sen karhean varastonpölyistä pintaa.

Mutta August puolestaan hihkuu: "Upeaa! Aidot kaarnakuoriaisen panssarisuojakuoret! Suuri kiitos! Saa nähdä mitä kuningatar Katariina sanoo näistä."

Kaarina: "Muista että sinun siipesi eivät ole suojassa kilpien alla kuten minulla. Opettele ensin niiden kanssa liikkumista ja varsinkin laskeutumista."

August kokeilee uusia kuoria päälleen ja keikistelee vesipisaran edessä itseään peilaten. Hän lähtee lentoon onnellisena uudet suojakuoret selässään. Lento on hiukan vaappuvaa ja huojuvaa puolelta toiselle, mutta August pysyy ilmassa kovalla vauhdilla.

Kaarina: "Kuten huomasit, Juuso, meidän keinomme taistella näitä hammaspeikkoja vastaan alkavat olla heikot. Juuri sinun apuasi tarvitsemme pelastaaksemme lastenmaitohampaat Geonogien ryöstelyiltä. Tästä syystä sinä Juuso saavuit tänne meidän apuumme."

Juuso ihmetellen epäröi: "Hammaspeikkoja? Mitä minä voisin tehdä? Pelottelisin ne pois tällä suojakuorella?"

Kysymys jää vastausta vaille leijumaan ilmaan kun Kaarina jo ehtii hoputtamaan:

"Ota suojakuori mukaasi ja hyppää selkääni niin lennämme hammaspeikkojen asuinseudulle. Kerron sinulle matkalla hiukan tietoja heistä. Feodaali-yhdyskunnan Geonogit ovat meluinen ja hampaaton peikkokansa, joka rakastaa itsekästä ja ylellistä elämää. Nämä ovat niitä huonomaineisia, ei toivottuja vieraita, jotka varastavat ja rikkovat ihmisten hampaita."

**Tarinassa seitsemänvuotiaalle Juuso
Purolle paljastuu kuka hakee, ja miksi,
lasten irronneet maitohampaat,
ja minne ne menevät.**

**Vauhdikkaana oppaana hänellä
on Kaarina Kaarnakuoriainen.**

Varoitus! Geonogeja on syytä pelätä!

Kustantaja:

BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-339-049-2

